

Интервю на министъра на отбраната Велизар Шаламанов за в. „Българска армия“ – 8 август 2014 г.

Министърът на отбраната Велизар Шаламанов: Работим за промяна към повече способности

- Г-н министър, кои са първите задачи, с чието решаване се заемате още от встъпването си в длъжност?

- За мен, естествено, най-важното беше да се запозная с колегите, с които ще работя. За щастие, с повечето от хората и във военното ръководство, и в гражданата администрация съм работил, с тях имаме общо минало и можем да формираме един много силен екип.

Иначе след разговора с министър Ангел Найденов, първата работа беше да разговарям с началника на отбраната вицеадмирал Румен Николов по въпросите, свързани със степента на гарантиране на въздушната, морската сигурност, подкрепата на гражданските власти при бедствията, които сполетяха страната ни.

Имахме възможност да проведем първия Съвет по отбрана и по-разширено съвещание върху един от основните приоритети на този кратък период от два месеца, в който имам честта да ръководя министерството. Този приоритет е подготовката на участието на президента и водената от него делегация в срещата на върха на НАТО в Уелс. От тази подготовка произтичат и всички други приоритетни въпроси, по които ще работим в рамките на тези два месеца.

- Известно е, че срещата в Уелс ще е ключова за НАТО. Какво би съдържала българската позиция за форума на 4-5 септември?

- Въпросът е много точен. Това е повратна среща за развитието на НАТО! Фактически трябва много ясно да бъде дефинирана визията за „НАТО-2020“ в една променена среда, която не само е свързана с прекратяването на мисията ISAF в Афганистан и евентуално мисията по подкрепа на афганистанската държава, но една среда, в която имаме много по-различни отношения с Русия след анексирането на Крим и подкрепата за сепаратистите в Източна

Украйна. Ситуация, която се характеризира с много динамично, бих казал, негативно развитие на проблемите, свързани със сигурността в Ирак, в Сирия.

Все още има нерешени въпроси, включително и в района на Западните Балкани, където ние полагаме усилия нещата да се развиват в посока на европейска и евроатлантическа интеграция на всички наши съседи. В една такава ситуация естествено срещата на върха трябва да даде отговор как реално инициативите за „Свързани сили“, за „Интелигентна отбрана“, Планът на действие за готовност, ще променят НАТО, така че да има необходимите способности в тази нова среда за сигурност да гарантира сигурността и отбраната на всяка страна-членка, да работи много тясно с партньорите, да работи за създаване на условия за развитие в региони, които са около Алианса, тъй като нашата сигурност е свързана с тях. И понеже България е гранична страна в НАТО, както и в Европейския съюз, опитът на България, позицията на България, усилията, които ние полагаме за развитие на способностите на НАТО, са от ключово значение. Те са в контекста на евроатлантическата солидарност.

На тази среща на върха ще изразим българската позиция, която в момента се разработва и се съгласува с всички министерства и ведомства. Ще имаме възможност да я обсъдим и с обществото, преди тя да бъде представена окончателно на президента.

Позицията се фокусира върху това какво България може да допринесе за реализирането на визията „НАТО-2020“, но и какво България, в рамките на евроатлантическата солидарност, може да получи като страна, намираща се в една от най-важните зони по отношение на сигурността на НАТО.

- В първото си изявление като министър посочихте необходимостта от разработването на национална програма за достигане на ниво от 2 на сто от брутният вътрешен продукт (БВП) за отбрана. В какъв период от време, смятате, че е реалистично да бъдат постигнати тези 2 процента от БВП?

- Амбицията е да разработим такава национална програма, която да позволи достигането на разходите за отбрана до 2 процента от БВП към 2020 г., започвайки с поне 1,5 на сто от БВП през 2015 г. По-важният параметър е 15 до 20 процента от военните разходи да бъдат насочени към изграждане на нови способности, тъй като новите предизвикателства изискват много по-високо технологично ниво на въоръжените сили.

Изискват много по-високо ниво на оперативна съвместимост с нашите съюзници и партньори. Изискват, за съжаление, много по-високо ниво на готовност за реагиране в кризисни ситуации.

Това именно налага усъвършенстването на способности. В рамките на процеса на планиране на отбраната България през миналата година е приела своите цели. Нашата амбиция е в националната програма да се гарантира изпълнението на тези цели с максимално ефективно използване на националния ресурс, на програми на НАТО, на Европейския съюз, двустранно сътрудничество, многостранно сътрудничество, с фокус върху регионалното сътрудничество в Югоизточна Европа.

Има различни направления за постигане на нивото на разходите. Едното с фактическо увеличаване на военния бюджет. Но другите направления са свързани с привличане на средства на Алианса и средства от други страни, на основата на двустранно и многостранно сътрудничество. Както и намаляване на разходите, които в момента се покриват от военния бюджет, за дейности, които не са пряко свързани с изграждане и поддържане на военните способности.

Дейности, които могат да бъдат реализирани в други министерства и ведомства и там да имат възможност за по-сериозен принос, както към икономиката на страната, така и към отбранителните способности. Имам предвид икономически дейности, управление на имоти, добро управление на излишъците от въоръжение, имущество за продажба. Все въпроси, по които има по-компетентни ведомства в страната. Министерството на отбраната трябва да фокусира целия си ресурс, най-вече като ръководство, като човешки потенциал, върху развитие на въоръжените сили и на военните способности и тяхното ефективно използване.

- Ще се наложат ли съкращения на разходи в системата на МО заради приетата от 42-рото Народно събрание в последния му работен ден актуализация на бюджета на Националната здравноосигурителна каса?

- Определено взетото решение от парламента ограничава финансовия ресурс за Министерството на отбраната. В момента тече анализ в координация с Министерството на финансите по изпълнение на бюджета, по сключени договори, по предстоящи обществени поръчки, по реализиране на приходната част в бюджета на МО.

С конкретна информация ще разполагаме в близките 10 дни. Има специален човек в моя екип, който е предложен за заместник-министър, както и съветник, които се фокусират върху икономическите и финансовите аспекти на отбраната.

Но, подчертавам, че работата е в много тясно взаимодействие с Министерството на финансите.

Така че ще бъдат взети необходимите решения, ако има съкратени разходи те да не засягат ключови задачи, свързани с въздушна, морска, киберсигурност, подпомагане на населението и поддържане готовността на въоръжените сили.

- Споменахте отговорностите на бъдещите заместник-министри. Кога можем да очакваме да станат ясни техните имена?

- Както знаете, по Конституция това е отговорност на министър-председателя. Аз съм предложил двама заместници в Министерството на отбраната. Един е по отбранителна политика. Той ще ръководи подготовката вътре в министерството, координацията с Министерството на външните работи по срещата на НАТО и по всички аспекти на военната политика и на международното сътрудничество.

И втори човек, който ще отговаря за финансовите и ресурсните аспекти на отбраната, защото тези две направления трябва да бъдат много добре синхронизирани. Имам нужда от помощ на ниво заместник-министър в тези области, като съответно ще има и по един съветник. Основно разчитаме на ръководството на Щаба на отбраната, на специализираната администрация, за да бъдат изпълнени професионално конкретните задачи.

- Какви промени намирате в Министерството на отбраната от времето, когато бяхте заместник-министър на отбраната?

- Трябва ми все пак още малко време да се ориентирам в обстановката. Засега установявам много позитивни промени, тъй като виждам едно подмладено, високопрофесионално военно ръководство на армията. Виждам хора, с които съм работил още през 1999-2000-та година в гражданската администрация. Те са вече с много натрупан опит - и в страната, и в чужбина.

Това ми дава увереност, че капацитетът е много по-добър. Много е важно, че България вече 10 г. е член на НАТО, член е и на Европейския съюз. Това

създава една много по-различна и, бих казал - благоприятна среда за работа в МО.

Може би най-важното, макар и за краткия период от два месеца, е доверието и подкрепата, която получихме от президента при назначаването на това правителство, а също подкрепата от премиера и създаването на сектор за сигурност. Заедно с отбраната това включва вътрешните работи и правосъдието. Вицепремиерът Христо Иванов, като министър на правосъдието, ще ни помогне наистина тези две силови министерства да бъдат приети по-добре в обществото и да работят, бих казал, в една по-комфортна среда с високо доверие от обществото.

В същото време Българската армия си остава една от институциите с най-високо доверие. Чувствам това като ангажимент и отговорност, които да бъдат с фокус - мотивация на хората и създаване на възможно най-добри условия на тези достойни хора да вършат своята работа в интерес на България.

- Споменахте хората, които работят в системата на отбраната. Какво послание бихте отправили чрез страниците на нашия вестник към всички военнотружещи и цивилни служители от Министерството на отбраната и Българската армия? Какво очаквате от тях и какво можете да им обещаете?

- Първо, искам да благодаря за усилията на всички хора, които са ангажирани в Министерството на отбраната и във въоръжените сили, където условията са по-тежки и с повече предизвикателства, особено на нашите военнотружещи, пък и цивилни, които са в мисии. Днес (вчера - б. р.) чух първия доклад от Националния военен команден център. Наистина Българската армия има сериозен принос в редица операции. Посланието ми към всички тези хора е, че със сигурност в тези два месеца не бива да очакват каквито и да е промени, свързани с техния статут в посока влошаване. Независимо от трудните финансови условия, няма да допуснем отстъпление от това, което те имат като поддръжка от Министерството на отбраната.

В същото време очакването ми е за висок професионализъм. Както казах - най-вече в областите, които са ни отговорност по закон - въздушна, морска сигурност, подпомагане на населението, ефективно участие в операции. И съответно, подкрепя, използвайки авторитета на въоръжените сили, на Министерството на отбраната. Да постигнем разбиране с другите ведомства

за една реалистична национална програма „България в НАТО - 2020“, която да даде солидна ресурсна рамка и механизми за ефективно управление на проекти на промяната. Промяна към повече способности! А не свързана с продължаващи реструктурирания и съкращения.